VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii (nr 107)**

z dnia 19 lipca 2018 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii (nr 107)

19 lipca 2018 r.

Komisja Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii, obradująca pod przewodnictwem posła **Pawła Pudłowskiego (N),** przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2017 r. (druk nr 2726) w zakresie działania Komisji;

– rozpatrzenie informacji Ministra Przedsiębiorczości i Technologii o prawnych, instytucjonalnych i finansowych aspektach działalności startupów w Polsce.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Ociepa** podsekretarz stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii, **Bogdan Skwarka** dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli wraz ze współpracownikami, **Piotr Artur Gajewski** dyrektor Departamentu Systemów Państwowych Ministerstwa Cyfryzacji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Julia Popławska, Anna Ornat** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Otwieram 107. posiedzenie Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii. Witam zaproszonych gości. Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia to rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sprawozdania z działalności Najwyższej Izby Kontroli w 2017 r. (druk nr 2726) w zakresie działania Komisji. Drugi punkt dotyczy rozpatrzenia informacji Ministra Przedsiębiorczości i Technologii o prawnych, instytucjonalnych i finansowych aspektach działalności startupów w Polsce. Powyższy porządek i materiał otrzymali członkowie Komisji. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny. Przystępujemy do realizacji pierwszego punktu.

Proszę pana Bogdana Skwarkę, dyrektora Departamentu Administracji Publicznej w Najwyższej Izbie Kontroli, o zreferowanie materiału.

Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Bogdan Skwarka:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, mam zaszczyt przedstawić sprawozdanie z kontroli NIK-u w zakresie rzeczowego działania w ramach Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii. Zacznę od ogólnych stwierdzeń i przejdę do krótkiego omówienia kontroli, które zostały przeprowadzone przez Najwyższą Izbę Kontroli, a dotyczyły rzeczowego zakresu działania Komisji. Najwyższa Izba Kontroli w 2017 r. zrealizowała 217 tematów kontroli planowych i doraźnych. Kontrolą objęto 2196 jednostek. Kontrole obejmowały głównie takie działy jak: zdrowie – prawie 16%, środowisko – 10%, transport – 8%, administracja publiczna – 7%, oświata i wychowanie oraz finanse – 5%. Przekazano do skontrolowanych jednostek 2196 wystąpień pokontrolnych. W przypadku 257 wystąpień pokontrolnych, tj. 12%, adresaci zgłosili zastrzeżenia do uwag, ocen i wniosków zawartych w wystąpieniach

pokontrolnych. Według stanu na koniec marca 2018 r. spośród 4543 wniosków pokontrolnych, zawartych w naszych wystąpieniach, ponad 80% zostało zrealizowanych albo jest w trakcie realizacji. W 2017 r. NIK sformułowała 110 wniosków *de lege ferenda*. W okresie 2014–2017 zostało zrealizowanych 144 takich wniosków lub nadal są w trakcie realizacji.

Jednym z efektów kontroli NIK-u są korzyści finansowe. To są kwoty, które w wyniku naszych działań zostaną lub zostały pozyskane albo zaoszczędzone. W 2017 r. korzyści finansowe wyniosły 105 mln zł. W 2017 r., oprócz sprawozdania z działalności NIK-u oraz analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej, NIK przedłożyła Sejmowi 187 informacji o wynikach kontroli, w tym 95 informacji z kontroli budżetowych oraz 91 kontroli o wynikach pozostałych kontroli planowych i doraźnych.

Przechodzę do omówienia kontroli, które zostały zrealizowane w zakresie rzeczowego działania Komisji Cyfryzacji, Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii. Wymienię siedem głównych kontroli. Pierwsza to Wdrażanie systemu Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców, druga duża kontrola to System Rejestrów Państwowych – bezpieczeństwo, funkcjonowanie i użyteczność. Następne to: Cyfryzacja szkół, Podlaski System Informatyczny e-Zdrowie, Realizacja strategicznego programu badań naukowych „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych", Realizacja Programu Polskiej Energetyki Jądrowej, Realizacja Strategii Głównego Urzędu Miar.

W 2017 r. NIK realizowała także inne kontrole, których wyniki nie zostały jeszcze opublikowane. Są to kontrole dotyczące wykorzystania przez przedsiębiorców środków pomocy na innowacje i prace badawczo-rozwojowe oraz kontrola planowa: Rozwój sektora odnawialnych źródeł energii. Jesteśmy w trakcie pisania informacji albo uzgodnień. Ponadto, NIK przeprowadziła kontrole doraźne, np. kontrola zamówień związanych z systemami teleinformatycznymi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, kontrola informatycznych podmiotów leczniczych w województwie podlaskim. Przeprowadzono także dwie kontrole rozpoznawcze, tj. Bezpieczeństwo elektronicznych zasobów informacyjnych w jednostkach samorządu terytorialnego oraz kontrolę realizacji danych związanych z rozwojem odnawialnych źródeł energii.

Jeśli pan przewodniczący pozwoli, przejdę do krótkiego, syntetycznego omówienia najważniejszych wyników kontroli, przeprowadzonych przez NIK. Kontrola systemu rejestrów państwowych, w skrócie SRP, wykorzystywanego do obsługi spraw z zakresu stanu cywilnego, ewidencji ludności, np. wydawanie dowodów osobistych, zameldowania, aktów urodzenia, zgonu, nadawanie numeru PESEL itd., wykazała, że przygotowanie i udostępnianie tego systemu obarczone było wieloma błędami, co spowodowało wystąpienie licznych utrudnień dla obywateli oraz urzędów. System uruchomiono z dwumiesięcznym opóźnieniem, a po jego udostępnieniu ujawniły się usterki lub inne problemy, a także istotne braki w funkcjonowaniu tzw. aplikacji źródło, która jest niezbędna do funkcjonowania systemu rejestrów państwowych.

Ministerstwo Cyfryzacji oraz Centralny Ośrodek Informatyki podjęli działania w celu wyeliminowania stwierdzonych błędów i wprowadzania oczekiwanych funkcjonalności. Należy pozytywnie ocenić, że uruchomienie SRP umożliwiło obywatelom załatwienie spraw w zakresie wydawania odpisów aktów stanu cywilnego oraz dowodów osobistych w dowolnym urzędzie stanu cywilnego lub w urzędzie gmin. NIK negatywnie oceniła niezapewnienie masowej migracji aktów stanu cywilnego do SRP z lokalnych systemów informatycznych, równolegle z wdrożeniem systemu, co wpłynęło na duże, znane państwu opóźnienia w zakresie wydawania podpisów aktów stanu cywilnego, szczególnie w dużych miastach.

NIK zwróciła również w tej kontroli uwagę (to jest bardzo istotna sprawa), że zarządzanie bezpieczeństwem systemu rejestrów państwowych nie było kompleksowo zorganizowane i uregulowane. Ponadto, co także wywoływało dużą konsternację, wśród 62% badanych urzędów nie opracowano i nie wdrożono polityki bezpieczeństwa informacji. Informacje nie podlegały odpowiedniemu zabezpieczeniu, które eliminowałyby ich wyciek do osób niepowołanych.

Najwyższa Izba Kontroli zbadała także budowę systemu Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców – CEPIK 2.0. Wyniki kontroli były omawiane w maju na posiedze-

niu Komisji Cyfryzacji, Nowoczesnych Technologii i Innowacyjności. Ograniczę się do stwierdzenia najważniejszych spraw. Trzeba przyznać, że CEPIK 2.0 nie był przygotowany i wdrażany w należyty sposób, zarówno w zakresie zarządzania przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, jak i Ministerstwo Cyfryzacji. Dlatego na początku sprawami wdrażania CEPIK zajęło się MSW, następnie przejęło Ministerstwo Cyfryzacji. Wskutek tego nastąpiło wydłużenie terminu udostępniania jednej części CEPIK o ponad 2 lata. Znacznie wzrosły koszty budowy systemu, o czym państwa informowaliśmy. Część dotycząca centralnej ewidencji kierowców praktycznie do dziś nie została uruchomiona, mimo że termin realizacji miał być w tym roku. Po uruchomieniu w listopadzie 2017 r. w części systemu CEPIK wystąpiły liczne utrudnienia w zakresie rejestracji pojazdów, zarówno dla obywateli, jak i urzędów. Ale trzeba przyznać, co również podkreślałem podczas posiedzenia Komisji w sprawie budżetu, że Ministerstwo Cyfryzacji podjęło działania naprawcze, mające na celu lepsze unormowanie relacji między COI, a ministerstwem w zakresie umowy na realizację CEPIK.

Kontrola informatyzacji wybranych podmiotów leczniczych z województwa podlaskiego wykazała, że realizacja projektów informatycznych w żadnej z czterech badanych placówek leczniczych nie zapewnia wszystkich zakładanych korzyści. Skontrolowane szpitale nie udostępniły dokumentacji medycznej w formie elektronicznej pacjentom i lekarzom spoza jednostek. Nie stworzyły także pacjentom możliwości rejestracji elektronicznej ich wizyt lub znacznie je ograniczyły. We wszystkich jednostkach wystąpiły nieprawidłowości w zabezpieczeniu przed utratą lub nieuprawnionym dostępem osób trzecich do danych pacjentów.

NIK zbadała realizację strategicznego programu badań naukowych „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych" przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Program nazywał się STRATEGMED. W ocenie NIK-u cele i wskaźniki tego programu opracowano nieprawidłowo, a sam program realizowano niezgodnie z przyjętym harmonogramem finansowym. Realizacja programu nie była także objęta właściwym monitorowaniem, ani analizą ewentualnego ryzyka. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju nie prowadziło systematycznej jego ewaluacji ani kontroli merytorycznej projektu. Dlatego w generalnej ocenie NIK-u w sytuacji, jaką stwierdziliśmy, osiągnięcie głównego celu programu, czyli zasadniczego postępu w zwalczaniu chorób cywilizacyjnych, może być bardzo trudne, a sam program będzie wymagał istotnych modyfikacji.

Kontrola cyfryzacji szkół, w ramach programu Cyfrowa Szkoła, oraz działania realizowane w ramach czterech projektów: dofinansowania środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007–2013, pozwalają na stwierdzenie, że osiągnięto założone efekty w zakresie przygotowania i udostępnienia szkołom elektronicznych zasobów edukacyjnych, niezbędnych do upowszechniania nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu. Należy jednak podkreślić, że program Cyfrowa Szkoła przyniósł efekty w relatywnie małej liczbie szkół, dlatego że chodzi tutaj o pozytywne efekty w 423 szkołach na prawie 30 tys. istniejących placówek. Stwierdzona przez NIK nieprawidłowość polegała jeszcze na tym, że w kontrolowanych szkołach brakowało oprogramowania chroniącego uczniowskie komputery przed dostępem do szkodliwych treści w Internecie. Należy stwierdzić, że obecnie dostęp do szerokopasmowego Internetu w szkołach ma być realizowany w ramach innego projektu, czyli Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej.

Ostatnia, skrótowo przedstawiana kontrola dotyczy programu Polskiej Energetyki Jądrowej. Kontrola wykazała brak realizacji zasadniczych zadań programu, związanych z przygotowaniem budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej. Mimo wykonania przez administrację rządową prac związanych z utworzeniem ram prawnych dla budowy i funkcjonowania energetyki jądrowej, terminy określone w harmonogramie działania, przewidziane dla inwestorów w pierwszym etapie realizacji inwestycji, nie zostały jednak dotrzymane. Generalna konkluzja z kontroli jest następująca: planowane zakończenie budowy i uruchomienie pierwszej elektrowni jądrowej w Polsce w roku 2024 jest nierealne.

Na zakończenie chcę państwu jeszcze powiedzieć, jakie kontrole będą i są realizowane w zakresie rzeczowym Komisji w 2018 r. Najważniejsze kontrole to: Zarządzanie bezpieczeństwem informacji w jednostkach samorządu terytorialnego, Transfer wiedzy

i technologii poprzez spółki jednostek naukowych, Bezpieczeństwo teleinformatyczne RP, Zapewnienie sytemu informatycznego dla prawidłowej realizacji płatności bezpośredniej dla rolników, Bezpieczeństwo elektronicznych zasobów informacyjnych w jednostkach samorządu terytorialnego w województwie podlaskim, Efektywność energetyczna gospodarki. To oczywiście nie wyklucza realizacji innych kontroli, jeżeli takowe będą zgłaszane do kontroli doraźnych. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Dziękuję, panie dyrektorze.

Otwieram dyskusję. Kto z państwa chce zadać pytanie? Bardzo proszę, pan przewodniczący Arndt.

Poseł Paweł Arndt (PO):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeśli dobrze zrozumiałem, pan dyrektor powiedział, że korzyści z działań NIK-u w 2017 r. wyniosły 105 mln zł. Czy pan dyrektor jest w stanie powiedzieć, czy część kwoty z tych 105 mln zł dotyczyła obszaru działania naszej Komisji?

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Czy są jeszcze inne pytania? Jeśli nie, mam prośbę o przesłanie nam listy wszystkich kontroli omówionych przez pana dyrektora, wraz z linkami do wersji elektronicznych, aby członkowie Komisji, którzy dzisiaj nie mogli uczestniczyć, mieli możliwość zapoznania się z nimi.

Wymienił pan dwie kontrole, planowane na rok 2018 lub w najbliższej przyszłości, dotyczące cyberzagrożeń. Mówił pan o bezpieczeństwie informacji. W 2015 r. państwo przeprowadzili pogłębioną kontrolę dotyczącą cyberbezpieczeństwa w Polsce. Mamy świeżo przyjętą ustawę. Nie wiem, jak skończyła się ta historia. Wnioskowaliśmy jako Komisja o przeprowadzenie powtórnej kontroli z 2015 r. Czy ona jest planowana, czy nie? Wspomniał pan o wdrożeniu CEPIK 2.0. Podjął pan wątek interwencji Ministerstwa Cyfryzacji na skutek dużych zaistniałych trudności. Czy była poddana refleksji myśl, czy w ogóle było zasadne, wobec wielu zagrożeń, rozpoczęcie wdrażania tego oprogramowania?

Jeśli nie ma więcej pytań, bardzo proszę o odpowiedzi.

Dyrektor departamentu NIK Bogdan Skwarka:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, zacznę od ostatniego pytania. W pierwszej kontroli, którą przeprowadziliśmy w ramach wdrażania sytemu CEPIK, podnieśliśmy jeden problem, że wprowadzenie tego systemu było za wczesne. Niestety, nastąpiło to bez wcześniejszych działań, które miały wykazać, czy system w ogóle będzie funkcjonował. Pospieszono się i zrobiono na zasadzie, jakby w starą maszynę włożono nowe tryby. Najpierw trzeba sprawdzić, czy tryby będą dobrze funkcjonowały. Tego nie zrobiono. Nie przeprowadzono żadnych działań pilotażowych. Jednym z takich „zarzutów" dotyczących realizacji było, że program został wdrożony bardzo szybko i bez rozeznania. Naszym zdaniem tak było. Lepszym rozwiązaniem byłoby poczekanie i przeprowadzenie pilotażu, sprawdzenie, czy system funkcjonuje na poszczególnej, małej liczbie jednostek, a później, po usunięciu ewentualnych błędów, przystąpić do jego wprowadzenia. Natomiast błędy wystąpiły w podwójnej, potrójnej i poczwórnej skali, w zależności, jakie podmioty były odbiorcami. Wszystkie podmioty, które były odbiorcami, sygnalizowały, że CEPIK w pierwszym okresie działał źle.

Jeśli chodzi o drugie pytanie, dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa informatycznego, rzeczywiście, 2 lata temu była duża informacja dotycząca bezpieczeństwa cyberprzestrzeni i bezpieczeństwa informatycznego kraju. Nasz departament nie przeprowadzał tej kontroli, natomiast trudno mi powiedzieć, czy była ona kontynuacją, co wojskowa komisja…

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Wniosek był o powtórzenie dogłębnej kontroli. Tak naprawdę były dwa wnioski, najpierw zgłaszaliśmy w 2016 r do planu na 2017 r., a następnie na rok 2018.

Dyrektor departamentu NIK Bogdan Skwarka:

Podsumuję. Jeśli są sugestie komisji sejmowych, NIK prawie w 80% przyjmuje do realizacji. Nie znam programu tej kontroli, czy również konsumuje wniosek, ale na pewno tytuł wskazuje, że zostanie zrealizowane to, co Komisja słusznie postulowała.

Było pytanie, jakie efekty finansowe przyniosą te kontrole. Przyznam się, że nie wiem, ale sprawdzimy wszystkie przeprowadzone kontrole, dlatego że część z nich nie była realizowana przez Departament Administracji Publicznej, ale przez inne jednostki. Musimy sprawdzić i wtedy prześlemy panu na piśmie.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Nie ma więcej pytań. Dziękuję. Zamykam dyskusję.

W imieniu Prezydium Komisji proponuję pozytywnie zaopiniować sprawozdanie z działalności NIK-u w 2017 r. w zakresie działania Komisji. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania sprawozdania z działalności NIK-u w 2017 r. w zakresie działania Komisji? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja uchwaliła opinię dla Komisji do Spraw Kontroli Państwowej. Dziękuję.

Rozumiem, że państwo mają napięty plan. Oczywiście, będzie nam bardzo miło, jeśli zostaniecie na drugą część posiedzenia, ale ze zrozumieniem podejdziemy, jeśli powrócicie do swoich obowiązków.

Przystępujemy do realizacji drugiego punktu porządku dziennego. Uprzejmie proszę podsekretarza stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii pana Marcina Ociepę o przedstawienie informacji.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Przedsiębiorczości i Technologii Marcin Ociepa:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, bardzo dziękuję za zaproszenie i zadanie nam tego tematu. Informacja dotycząca prawnych, instytucjonalnych i finansowych aspektów działalności startupów w Polsce jest dla nas bardzo ważna. Chodzi o stosowane narzędzia, o których za chwilę powiem, ale także sposób myślenia o gospodarce i rozwojowych tendencjach, dotyczących polskiej gospodarki.

Rzeczywiście, mówiąc o startupach, mamy na myśli różne definicje, pojęcia. Mówimy głównie o małych i średnich przedsiębiorstwach, które zaczynają działalność z założenia nakierowanych na wdrażanie innowacji. Mają być nowe, a co się z tym wiąże, zyski są niepewne, jest większe ryzyko prowadzenia takiej działalności gospodarczej. Natomiast korzyści płynące z działalności gospodarczej, którą poprzedza wyższe ryzyko, są większe, więc warto to wspierać.

Ważny aspekt, który chciałem poruszyć, to wspieranie przedsiębiorczości w społeczeństwie, zaczynając od szkół, młodych ludzi, poprzez osoby szukające miejsca na rynku pracy. Myślę, że propagowanie w społeczeństwie, w szerokim tego słowa znaczeniu, jest bardzo istotne. Później to przekłada się na przedsiębiorcze postawy, nie tylko w życiu zawodowym. Administracja publiczna patrzy na swoje zadania z perspektywy przedsiębiorczości, również wszyscy inni, którzy pracują w różnych branżach lub instytucjach państwowych.

Jeśli chodzi o ekosystem startupów w Polsce, według badań Fundacji Startup Poland, finansowane są one głównie ze środków własnych, w 68%. Ze środków funduszy venture capital w Polsce pochodzi 40%, a ze środków z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości lub Narodowego Centrum Badań Rozwoju – 38%. W czerwcu 2016 r. uruchomiliśmy największy w Europie Środkowo-Wschodniej program wsparcia dla startupów Start in Poland, który wspiera młode, innowacyjne firmy, lokalizujące swój biznes w Polsce, na każdym etapie ich rozwoju, począwszy od fazy inkubacji, akceleracji, przez rozwój ekspansji międzynarodowej, co dla nas jest bardzo ważne. Program ten skupia najważniejsze instrumenty, o których powiem za chwilę, natomiast, jego budżet wynosi blisko 3 mld zł.

Działania w zakresie instrumentów kapitałowych, w których zewnętrzny inwestor zasila kapitałowy startup, zostały skonsolidowane i są realizowane przez Polski Fundusz Rozwoju, natomiast w zakresie programów akceleracyjnych wiodącą rolę pełni Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. Program składa się z wielu komponentów, na które postaram się zwrócić uwagę sygnalnie.

Państwo otrzymali od nas materiały. One pokazują nasz sposób myślenia, a także komplementarność rozwiązań, które proponujemy. Pierwszym komponentem jest akceleracja Scale Up. Jest to program, który został ogłoszony jako pierwszy, w czerwcu 2016 r. Jego pilotażowa faza zakończyła się. Celem było połączenie potencjału startupu i sposobu myślenia, filozofii działania biznesowego, o którym wspomniałem, z doświadczeniem, infrastrukturą i zasobami dużych korporacji. W sposób szczególny widzieliśmy tutaj spółki Skarbu Państwa, które mają zadanie służebne. Dzięki temu startupy miały szanse zdobycia doświadczenia w budowaniu kontaktów, współpracy z dużymi firmami, a także zdobycie partnerów biznesowych i potencjalnych inwestorów.

Po sukcesie tego programu postanowiliśmy kontynuować tę formę wspierania poprzez opracowanie komponentu programów akceleracyjnych 2.5 POIR. Tutaj program akceleracji zakłada wspieranie uczestniczących w nim startupów, dedykowanymi usługami wspomagającymi ich rozwój oraz grantami do wysokości 250 tys. zł. Kolejny komponent to elektro Scale Up, którego celem jest zwiększenie podaży startupów w branży elektromobilności oraz pomoc w zdobyciu pierwszego przełomowego zlecenia w tej branży, będącego odpowiedzią na potrzeby dużego klienta biznesowego.

Kolejny komponent to Poland Prize, program mający na celu zachęcenie cudzoziemców do zakładania startupów w Polsce i rozwijanie ich działalności. Dzisiaj obserwujemy globalną rywalizację, jeśli chodzi o tworzenie przyjaznych ekosystemów. Osobny komponent zachęca tych, którzy mają swoje startupy zarejestrowane w innym miejscu. Chodzi o cudzoziemców, ale również Polaków, którzy mogą mieć zarejestrowane podmioty za granicą. Chcemy ich ściągać do Polski, gdyż widzimy, że to ma fantastyczne skutki, jeśli chodzi o cały ekosystem biznesowy państwa.

Kolejne komponenty to inwestycje kapitałowe funduszy venture capital. Tutaj mówimy o komponentach Starter, chodzi o inwestycje kapitałowe w startupy, skierowane w tym komponencie w fazy wczesnego rozwoju przedsiębiorstw. Biznest to zadania łączników finansowych. Zostanie dokonana selekcja Aniołów Biznesu i startupów w celu dokonania koinwestycji w oparciu o finansowanie zwrotne, zapewnione przez PFR, podmiot zarządzający oraz środki prywatne Aniołów Biznesu.

Kolejny komponent to Koffi, jest on dedykowany małym i średnim przedsiębiorstwom na etapie wzrostu, rozwoju, ekspansji, poszukującym finansowania na realizację innowacyjnych projektów o dużym potencjale rynkowym i wzrostu. PFR Otwarte Innowacje powstał z myślą o przedsiębiorstwach w fazie rozwoju technologicznego. Wesprze on podmioty z sektora MŚP na etapie akceleracji technologicznej, rozwoju i docelowego wdrożenia innowacji technologicznych i projektów B+R, pozyskanych w formule otwartych innowacji o dużym potencjale rynkowym.

Jeśli chodzi o nasze inicjatywy, chcemy stworzyć program, który dotyczy Polski Wschodniej – Platformy startowe dla nowych pomysłów. Chodzi o wsparcie dwuetapowe dla innowacyjnych przedsiębiorstw usytuowanych w Polsce Wschodniej. Pomysłodawcy, którzy z sukcesem przeszli inkubację w platformach startowych i założyli firmę, będą kierowani do poddziałania 1.1.2 PO PW Rozwój startupów w Polsce Wschodniej. Będą mogli przeznaczyć środki na rozwój własnych produktów oraz ekspansję swojego przedsiębiorstwa. Oferujemy także wsparcie prawne dla startupów. Program PARP jest skierowany do mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą nie dłużej niż 3 lata, które znajdują się na etapie podpisywania umowy inwestycyjnej oraz posiadają dokument potwierdzający nawiązanie wstępnej relacji z inwestorem. PARP oferuje indywidualne doradztwo prawne wybranych kancelarii w zakresie analizy formalno-prawnej umowy inwestycyjnej i w trakcie negocjacji jej warunków.

Warto powiedzieć, że prowadzimy lub planujemy inne działania, które będą wspierały rozwój startupów w Polsce. Osobną, dużą uwagę przykładamy do rozwoju branży FinTech. Widzimy duży potencjał dla polskich przedsiębiorstw. Akurat specyfika tej branży wymaga sprecyzowanych działań organizacyjnych i legislacyjnych. Zmieniła się struktura urzędu KNF (powstał Departament FinTech), zmienił się sposób komunikacji ze startupami. Głównym zadaniem w tym zakresie pozostaje dla nas stworzenie tzw. piaskownicy regulacyjnej. Planujemy, że stanie się to do stycznia 2019 r. Ona pozwoli w bezpieczny sposób testować innowacyjne usługi finansowe, które często wychodzą

poza tradycyjne kategorie usług lub produktów finansowych. Tego typu doświadczenia europejskie są bardzo zachęcające. Chcemy, aby Polska doczekała się takiego Sellbox.

Mamy również program Innovation Hub, czyli środek pośredni w drodze do piaskownicy regulacyjnej. Są to działania doradcze, mentorskie, wsparcie w zakresie rozwoju innowacyjnych przedsięwzięć na rynku finansowym, skierowane zarówno do startupów, jak i dojrzałych instytucji funkcjonujących na rynku finansowym.

Chcę jeszcze wspomnieć, że jeśli uda się wprowadzić zapisy dotyczące prostej spółki akcyjnej, ona również została zaprojektowana z myślą o innowacyjnych firmach. Nie chcę szeroko o tym mówić, gdyż to nie jest temat dotyczący prostej spółki akcyjnej, ale warto powiedzieć, że propozycja jest olbrzymim krokiem naprzód, aby traktować wkład intelektualny udziałowców jako równorzędny lub podobnie traktowany jak wkład finansowy. To też jest przełom w myśleniu, materializujący w sensie prawnym fakt, że kapitał to nie tylko pieniądze, ale przede wszystkim wiedza. Jeśli mówimy o okołosystemowych rozwiązaniach, wprowadzenie tzw. małego ZUS-u jest również ważne dla małych firm. One także będą mogły z tego korzystać.

Warto powiedzieć również o instrumentach podatkowych. Działania są w zakresie kompetencji Ministra Finansów, ale warto powiedzieć, że ulga podatkowa została wprowadzona na badanie i rozwój, poprzez ustawę o zmianie niektórych ustaw w związku ze wspieraniem innowacyjności. Jest to ustawa z 2015 r. Wprowadza ulgę, która służy rozwojowi branży i pobudzeniu innowacyjności w naszym kraju. Jest wiele instrumentów, o których warto wspomnieć na koniec, wspierających działalność startupów. Mamy ośrodki innowacji, akredytowane przez ministra gospodarki, mamy program ZUS w ramach PARP, w którym ogłaszamy konkurs i wyłaniamy ośrodki innowacji, a następnie wspieramy je finansowo. To są często inkubatory technologiczne, parki naukowo-technologiczne, centra transferu technologii, które później służą startupom jako różnego rodzaju miejsca – mogą korzystać z przestrzeni biurowej lub laboratoryjnej, gdy nie posiadają własnej przestrzeni.

W Polsce funkcjonują także biura coworking, w których odbywają się liczne wydarzenia, warsztaty, szkolenia. Jest przestrzeń do wspólnej pracy. To są miękkie narzędzia, które wspieramy. Tak naprawdę cały czas chcemy, żeby w Polsce funkcjonował przyjazny ekosystem. Z definicji zakłada on, że od A do Z mamy do czynienia ze wsparciem lub przyjazną atmosferą, dobrym klimatem do prowadzenia tego typu działalności gospodarczej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Przepraszam za niską frekwencję, która wynika z tego, że bardzo dużo dzieje się dzisiaj w Sejmie, a nie z braku zainteresowania Komisji dla bardzo ważnych spraw.

Otwieram dyskusję. Kto z państwa chcę zabrać głos? Pan przewodniczący Arndt, bardzo proszę.

Poseł Paweł Arndt (PO):

Panie przewodniczący, mam dwa pytania. Pan minister powiedział o dobrym klimacie dla rozwoju tego rodzaju przedsiębiorstw. Czy, mimo wszystko, są problemy prawne, które, jako Komisja lub Sejm moglibyśmy rozwiązać, co bardziej ułatwiłoby rozwój tego rodzaju przedsiębiorstw? To jest jedna sprawa.

Druga. Pan minister wspomniał o przedsiębiorstwach zagranicznych, które staramy się ściągać do naszego kraju. Czy są dane statystyczne mówiące, ile takich przedsiębiorstw było, jest i będzie?

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Dziękuję, panie przewodniczący. Również mam kilka pytań. Wspomniał pan o zaangażowaniu spółek Skarbu Państwa. Bardzo mnie interesuje, było to już omawiane kilkakrotnie, na posiedzeniu Komisji, chodzi o akceptację przedsięwzięć wysokiego ryzyka, do których jest awersja w spółkach Skarbu Państwa. Pan wypowiadał się pozytywnie o zaangażowaniu spółek Skarbu Państwa. Czy to oznacza, że awersja została przezwyciężona? I jak udało się to zrobić?

Drugie pytanie: Kiedy wypada następna bramka sprawdzania efektów inwestycji prowadzonych przez państwa, w ramach NCBiR, PARP i wielu działań, które pan omówił? Zapewne będzie kilka kontroli w poszczególnych obszarach. Kiedy będą kolejne?

Wiemy, że pani prezes awansowała do spółki PARP. Czy jesteśmy w trakcie wyboru nowego prezesa i jak kształtuje się nowy harmonogram? Chcę również pana poprosić o przesłanie do Komisji kompletnej listy wszystkich ośrodków innowacji centrów transferu technologii i obszarów coworking, które pan wymienił.

Dziękuje. Jeśli nie ma więcej pytań, proszę o odpowiedzi.

Podsekretarz stanu w MPiT Marcin Ociepa:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, czy można pomóc legislacyjnie? Oczywiście, że tak. Mówimy tutaj o dwóch rodzajach pracy. Z jednej strony potrzebne jest zbliżenie horyzontalne wszystkich przepisów, które tworzymy. Warto wspomnieć o Konstytucji dla Biznesu, gdyż ona wprowadziła ustawę – Prawo przedsiębiorców mówiącą, że wszelkie nowe regulacje należy analizować pod kątem wpływu na mikro- i małych przedsiębiorców. To jest bardzo ważne przesłanie. Jest potrzebne całościowe spojrzenie na wszystkie akty prawne i to czyni nasze ministerstwo w ramach uzgodnień międzyresortowych. Jesteśmy bardzo aktywni, negocjujemy z resortami i staramy się być tymi, którzy nas zawsze trochę tłumaczą. Rozumiem perspektywę, że każdy z ministrów ma swoją działkę, za którą odpowiada, i chce osiągać jak najlepsze efekty.

Natomiast pan premier wyznaczył nam nazwę Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii. Myślę, że to jest ważne zadanie, gdyż słowo „minister” oznacza „ten, który służy”, więc mamy służyć przedsiębiorczości technologii. Tak postrzegamy nasza rolę w relacjach wewnątrzrządowych. To wymaga patrzenia także podczas prac parlamentarnych. Bierzemy pod uwagę skutki wszelkich aktów prawnych, które do nas przychodzą. Warto na to zwrócić uwagę i to czynimy na etapie, który jest dla nas właściwy, czyli wewnątrz rządu.

Później, w stu procentach podpisujemy się pod dokumentem rządowym. Myślę, że warto szczegółowo zwrócić uwagę na akty, o których wspomniałem, to znaczy sandbox, czyli piaskownice regulacyjne. To też będzie wymagało od Wysokiej Izby, również rządu, przychylnego spojrzenia. Należy zwrócić uwagę, że potrzebne są piaskownice regulacyjne, które pozwolą nam testować określone zapisy. I to wymaga śmiałego patrzenia, że testujemy w wąskim obszarze, zanim stanie się to prawem obowiązującym nas wszystkich.

Kolejna kwestia to prosta spółka akcyjna. Jest ona czymś nowym na polskim rynku. W tym założeniu będzie można łatwiej i taniej założyć przedsiębiorstwo, a także szybko, bez komplikacji zlikwidować je w razie niepowodzenia. Można zapytać, dlaczego minister mówi o likwidacji przedsiębiorstwa, ale taka jest specyfika w branży startupów. Im większe ryzyko, tym wyższy odsetek likwidowanych firm. Ale chodzi o to, żeby innowatorzy byli przedsiębiorczy, tzn. kupowali, otwierali, zamykali firmy, odkrywali nowe rynki. Doświadczenie pokazuje, że ci, którzy odnieśli sukces, najpierw zamknęli kilka firm, aby zdobyć doświadczenie. Czy chcemy, żeby przedsiębiorstwa mogły mieć szybką ścieżkę i przechodziły do fazy nowego projektu biznesowego, czy wolimy je zakopać w formalnościach? Oczywiście to jest jeden z wątków pobocznych, gdyż prosta spółka akcyjna ma znacznie ważniejsze przesłanie, o którym wspomniałem. Łatwo jest w sensie legislacyjnym ująć filozofię mówiącą, że ile kto wkłada pieniędzy, tyle ma udziałów, ale znacznie trudniej jest podejść do kwestii wkładu intelektualnego lub organizacyjnego. Myślę, że to jest ważne przesłanie dla wszystkich, którzy są ustawodawcami w tym aspekcie. Wszystkie procedowane akty mają swoje skutki, przede wszystkim dla małych i średnich przedsiębiorstw, ale szczegółowe rozwiązania prawne, które są im dedykowane, powinny cieszyć się wsparciem nas wszystkich.

Jeśli chodzi o zagranicznych przedsiębiorców, mogę powiedzieć, że nie mamy danych statystycznych, ale na bieżąco prowadzimy badania. Jeśli pan przewodniczący pyta o konkretne wyniki programu, który jest dedykowany zagranicznym przedsiębiorcom, tj. Poland Prize, nie potrafię teraz podać wyników badań, natomiast to jest przez nas na bieżąco monitorowane. Przyjmuję to jako zadanie dla nas, może przedstawimy państwu informację przy innej okazji. Rzeczywiście, trudno określić, który przedsiębiorca

czym się kierował. Pan przewodniczący pyta szeroko. Możemy zapytać, ale ostatecznie trudno jest rozstrzygnąć, kto czym się kierował. Ale to jest do sprawdzenia. Absolutnie tak powinno być, bo to są nasze cele, którymi chcemy się kierować.

Kolejna kwestia to spółki Skarbu Państwa. Panie przewodniczący, pytał pan, czy się nam udało. To nie jest skończony proces, przekonywać spółki Skarbu Państwa. Mogę powiedzieć, że taki dialog był prowadzony. Zależy to w dużej mierze od indywidualnego podejścia. Dwa miesiące temu brałem udział w spotkaniu organizowanym przez Prezydenta RP, który w ramach programu „Startupy w Pałacu" organizuje cykliczne spotkania ze startupami. Na ostatnim spotkaniu przedstawiciele spółek Skarbu Państwa prezentowali, co robią w relacji ze startupami. Myślę, że to był bardzo zgrabny pomysł ze strony pana prezydenta, aby zorganizować tego typu spotkanie i wywołać do tablicy spółki Skarbu Państwa. Ale to nie jest skończony proces. Chcielibyśmy więcej, aczkolwiek, jak Wysoka Komisja zdaje sobie sprawę, mówimy o ładzie korporacyjnym, w który nie możemy wkraczać. Zatem, nie wkraczamy w ład korporacyjny spółek Skarbu Państwa, zachęcamy, żeby dzieliły się swoim doświadczeniem. Uważamy, że już mamy postępy. Chcemy, żeby tego było więcej i lepiej. Ale jeśli doczekaliśmy momentu, gdy prezydent RP w Pałacu Prezydenckim zaprasza, a prezesi pokazują, jak pracują ze startupami i jak je wspierają, jakie mają narzędzia i projekty, to jest dobry prognostyk na przyszłość. To pokazuje na przyszłość jasny kierunek, w którym chcemy zmierzać. Bardzo dobrze, że pan prezydent to organizuje.

Jeśli chodzi o prezesa PARP-u, jest prowadzony nabór, ale nie umiem powiedzieć, kiedy dokładnie. Mówię z pamięci, gdyż będę w zespole komisji konkursowej, który będzie wyłaniał prezesa. Przepraszam, mówię z pamięci – między 6 a 8 sierpnia ma być rozstrzygnięcie konkursu. Na przełomie lipca i sierpnia jest zaplanowany harmonogram konkursu. Wydaje się mi, że między 6 a 8 sierpnia ma zostać wyłoniony kandydat, jeśli oczywiście cała procedura powiedzie się, tzn. wpłyną kandydatury, spełnią one wymogi formalne, a następnie kandydaci przejdą satysfakcjonujące rozmowy kwalifikacyjne.

Jeśli chodzi o ośrodki innowacji, lista jest dostępna, teraz opublikowana, natomiast prześlemy do Komisji. Tak, z wielu względów staramy się, żeby ośrodki innowacji były kategorią do uchwycenia, także dla innych projektów legislacyjnych. Lista jest publikowana u nas, wydaje się mi, że nawet w ramach BIP. Jest osobna zakładka na stronie internetowej ministerstwa, na której można zdobyć informację.

Bardzo proszę pana przewodniczącego o doprecyzowanie, czy życzy pan sobie, żebyśmy przekazali listę ośrodków innowacji, czyli akredytowanych przez Ministra Przedsiębiorczości i Technologii, czy także wszystkich innych typu: centra coworkingowe, parki naukowo-technologiczne. To zależy od parku naukowo-technologicznego, czy wystąpi o akredytację do ministra do spraw gospodarki.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Chodzi mi o te, które powstały albo korzystały ze środków publicznych.

Podsekretarz stanu w MPiT Marcin Ociepa:

Zapisałem, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Było jeszcze jedno pytanie: Kiedy będzie bramka dotycząca oceny inwestycji?

Podsekretarz stanu w MPiT Marcin Ociepa:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, nie ma jednej odpowiedzi na to pytanie. Jak słusznie zauważył pan przewodniczący, dla każdego komponentu jest inna bramka. Jeżeli pan pozwoli, również przygotujemy takie zestawienie dla każdego komponentu, kiedy bramki na nowo otwierają się.

Przewodniczący poseł Paweł Pudłowski (N):

Bardzo dziękuję, jeśli nie ma innych pytań, zamykam dyskusję. Porządek dzienny został wyczerpany.

Zamykam posiedzenie Komisji. Protokół z posiedzenia z załączonym zapisem jego przebiegu jest do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Dziękuję.